Jak funguje kompost a proč je dobré o něm něco vědět

11.4.2022 - Věra Tůmová | INFOPROFI GROUP s.r.o.

Chtěli byste umět přetvářet odpad na něco hodnotného? Dá se to zvládnout snadno a doma. Řeč je o starém dobrém kompostování domácích zbytků z kuchyně a odpadů ze zahradničení. Stačí mít správně udržovaný kompost a přírodní procesy udělají své. Na jejich konci máte doma zadarmo kvalitní hnojivo, které ocení vaše pokojové i venkovní rostliny nebo trávník před domem. Pokud se s procesem kompostování seznámíte, snáze pochopíte, jak kompost vůbec funguje a co si musíte hlídat, aby byl kvalitní.

Kompostování je vlastně rozklad biologického materiálu za přítomnosti vzduchu, vody a drobných organismů. Při správném vyvážení těchto složek dochází ve třech fázích kompostování k postupnému rozkladu organických zbytků až na výsledný hnojivý humus. Jednotlivé složky kompostu musíme vrstvit tak, abychom umožnili dostatečný přístup vzduchu a vlhkosti. V případě, že budeme mít sice dobře namíchané vrstvy z biosložek, ale budou suché bez potřebné vlhkosti, procesy, které způsobují rozklad, buď nenastanou, nebo se výrazně zpomalí.

Do kompostu patří biosložky (tráva, kuchyňské rostlinné zbytky, kůra, stará zemina z květináčů a podobně), které se vzájemně promíchávají: suché s vlhkými, hutné s porézními, hnědé se zelenými. Díky správnému poměru jednotlivých složek bude správně probíhat činnost mikroorganismů a výsledný humus bude mít tu správnou kvalitu.

Jak přidávat vrstvy kompostu

Jednoduché rozlišení složek uvádí ve své příručce společnost Kokoza, která se dlouhodobě zabývá kompostováním: „Uhlíkaté materiály jsou suché dřevnaté hnědé materiály jako například dřevní štěpka, větvičky, piliny, proložka od vajíček nebo ruličky od toaletního papíru. Suché materiály, jako je štěpka či větvičky, pomáhají také v kompostu vytvářet pěknou strukturu. Dusíkaté materiály jsou naopak ty šťavnaté, zelené, čerstvé, jako je posekaná tráva, slupky od ovoce a zeleniny.“ Do kompostu však nepatří složky živočišného původu, jako například kosti, maso a mléčné výrobky.

Co se tedy odehrává uvnitř kompostu?

Po biologické stránce dochází v kompostu k narušení rostlinných zbytků působením mikroorganismů, které si ze zbytků berou potřebné látky. Mezi větší organismy, které se významně podílí na kompostování, patří kupříkladu žížaly, larvy, stonožky, svinky nebo roztoči. Z těch menších to jsou bakterie a plísně. Působením organismů v kompostu dochází k řadě fyzikálních a chemických procesů, a to ve třech základních fázích: „Nejprve se činností mikrobů štěpí škroby, cukry a bílkoviny na vodu, minerály a další živiny. V této fázi se v kompostu zvyšuje teplota díky aktivitě mikroorganismů, které rozkládají celulózu v buněčných stěnách. Vysoké teploty mezi 50 až 70 °C pak v kompostu ničí patogenní organismy i semena plevelů," vysvětluje Ivan Souček ze Svazu chemického průmyslu a dodává: „V další fázi teplota klesá a vzniklé živiny se stávají součástí kompostu, který je stejnoměrně hnědý a velmi hnojivý. Ve třetí fázi se teplota uvnitř kompostu dále snižuje, klesá jeho hnojivost, ale roste účinnost humusu."